

nas šolska oblast s kaznimi, da svoje otroke pošiljamo v ta pekel. Prihodnji četrtek in petek bo gosp. okrajni glavar sam pri nas in stariši smo pozvani, da pridemo pred njega. Sofarmani! Recimo gosp. okrajnemu glavarju enoglasno, da nam ni mar, svojih otrok v prusko žrelo metati in čast šentiljskega farmana prodati; mi si bomo za svoje otroke z božjo pomočjo sami skrbeli in sicer tako, kakor spoznamo, da je prav; nemški šulverein pa naj pri nas šila in kopita pobere in gre, od koder je prišel!

Iz kozjanskega okraja. (Nas okrajni odbor.) Še nikdar nisem tako radostnega srca prijel za pero, kakor danes. Ugodno so se zvršile volitve v okrajni zastop, se ugodnejše dne 30. avgusta v okrajni odbor. V poldruguri se je izvolil načelnik in ves odbor, dočim so druga leta volili do noči. Sloga, edinost je pripomogla k tej sijajni zmagi. Načelnikom je izvoljen neumorno delavni župnik pištanski, č. g. Marko Tomazič, z 22 glasovi, g. F. Fehr pa jih je dobil 7; namestnikom g. Fr. Guček, gostilničar v Kozjem. Drugi odborniki so tudi sami Slovenci ter so naslednji: gosp. Kunej Ferd., veleposestnik v Št. Petru, Horvat Miha, posestnik v Kozjem, Vrečko Martin na Prevorji, Levstik Fr. v Podsredi in Bovha Jakob z Buč. Ožja volitev je bila le jedna, vršča se med Ant. Maček in Fr. Levstik. — Ob 8. uri so se sešli okrajni zastopniki pri g. Fr. Gučku ter se domenili; zato je šlo tako gladko. Kmalu po volitvi so zagomeli topiči, naznanjajoč sijajno zmago. Navdušenje je nepopisno, radost velika. Čast Vam, vrli zastopniki kozjanskega okraja! Strli ste raz sebe nemški jarem, o saj Vas je dolgo tlačil. Vsemu svetu ste pokazali pa tudi, da ste katoliški Slovenci, ker ste si na čelo postavili katoliškega duhovnika. Le tako naprej, vse za vero, dom, cesarja!

Iz Ljutomera. (Otroška veselica.) Prav dobro se je obnesla v nedeljo, dne 29. avgusta veselica ljutomerskih slovenskih šolarjev. Tamburali, na gosli igrali, peli in deklamovali so mali solarčki, da jih je bilo veselje poslušati. V mali, pa otrokom zelo primerni igrici: »Dragocena posoda ali sestriška ljubezen« so se tri učence skazale kot izvrstne igralke. Videlo se je iz vsega, kaj zmoreta trud in vstrajnost učiteljsva in učencev. Zato je gotovo vsem iz srca govoril šolski ogleda g. Ivan Kukovec, ko je izrekel slavnemu učiteljsvu in sosebnosti vodji tamburašev gosp. Fr. Čehu in gdč. Erni Razlag pristrčno zahvalo za tako prijetno zabavo. Povoljna pa je bila veselica tudi v denarnem oziru. Nabralo se je prostovoljnih doneskov za nakup šolarskih zastav 50 fl. Še nekaj dobrotnikov Bog nakloni, in ljutomerski šolarji bodo imeli, kar si želijo: cerkveno in šolsko zastavo.

Iz Konjic. (Kako delajo nasprotniki) v našem trgu, pokazalo se je dne 28. in 29. avgusta. V soboto, dne 28. avgusta dopoldne se je blagoslovila nemška šola in zvečer je napravila nemško misleča druhal baklado in razgrajala po celem trgu. Pri vsaki slovenski hiši so kričali »heil« ali pa »Heil und Sieg, den Bindischen auf den Strick!« — Drugi dan v nedeljo popoldne pa je šla nemška šolska mladina po trgu in potem na livado, kjer so jih odrasli pričakovali in tam priredili veselico. Prav žalostno je, da se je videlo toliko slovenskih otrok med nemško mladino, pri kateri se je opazil tudi črno-rudeči-zolti trak. Lep vzgled daje tukajšnji nemški učitelj S..... svoji mladini, da jej dovoli kaj tacega! A pustimo to v miru, vrnimo se zopet nazaj k našim baklonoscem, med katerimi je bil v prvi vrsti naš pek S....., ki je nosil konjiško nemško zastavo. — Kmetje! Glejmo, kaj nam preti v nemških Konjicah: »Den Bindischen auf den Strick!«

Nič se ne bojmo, le držimo se gesla »Svoji k svojim!«, da se nam ne bode treba pripravljati na vislice.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se v soboto povrnili z Moravskega, v torek pa k sebi poklicali vse ministre na posvetovanje. — Kaj vse je zadnje dni minolega tedna sklenil pododsek desnice z grofom Badenijem, se ne ve. To je gotovo, da je krščansko-slovenska večina državnega zbora še vedno lepo edina in da si ne pusti meni nič tebi nič rok vezati.

Češko. V soboto so imeli v Pragi češki konservativni veleposestniki volilski shod in so zaupanje izrekli svojim državnim poslancem. — V nedeljo pa je bilo v Pragi 660 zastopnikov čeških mest in okrajev. Vsprejeli so resolucijo, da je cilj vse češke politike neodvisnost in samostalnost dežel češke krone v okviru habsburškega cesarstva.

Solnograško. Umril je cesarski namestnik grof Žiga Thun, vrli katoliški mož. — Te dni je v Solnogradu shod nemških obrtnikov, katere pa bore malo skrbijo razne obrti, ampak samo nemštvo.

Štajarsko. Namesto pok. Morreta je v Lipnici deželni poslanec bil izvoljen z veliko večino glasov baron Rokitsky. Girstmayrjev Francel je žalostno propadel; poprej so mu Lipničani obljubili, da ga bodo vsi volili, zdaj pa ondi brž enega glasu ni ujel. Ali Francel to breo razume?

Koroško. Nadvojvoda Franc Ferdinand rad biva v tej deželi; zdaj se mudi v Löllingu. — Katol. pol. in gospodarsko društvo za Slovence priredi dne 19. sept. shod pri D. Mariji na Zili. — Blizu Žihpolj so večeraj sūdmarkovci iz Šmartna in Borovelj napravili velik dirindaj.

Kranjsko. Poljedelski minister, grof Ledebur, je v soboto bil v Idriji, v nedeljo pa v Ljubljani. — Umril je deželni poslanec g. Matej Lavrenčič. — V Železnikih so ustanovili konsumno društvo v korist ubogim delavcem. — V Vinici so večeraj odkrili spominsko ploščo pok. Ivanu Tomšiču.

Primorsko. Slovenci v Gorici se vedno nimajo take ljudske šole, kakoršno bi morali imeti. — Tržaško sodišče je obsodilo 6 Slovencev s Proseka na 4—12 mesecev zapora, ker so po izvolitvi Mauronerja metali kamenje v lahonske hiše.

Hrvaško. Dne 3. sept. se je zaključil sabor, ko je bil vsprejel adresni načrt vladne večine in izvolil madjaronske poslance za ogerski državni zbor. — V Zagrebu so socijalisti natepli narodne delavce, ker so le-ti klicali: »Živila Hrvatska!«

Ogersko. Dne 20. sept. pride nemški cesar Viljem v Budapešto. Za vsprejem sme mesto izdati 80 tisoč fl. — Rečani se vro branijo vsprejeti ogerski civilnopravni red. Za Reko so sicer Madjari veliko storili, vendar vse samo zato, da mesto pomadjarijo, naš Trst pa oskodujejo.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. že zopet spisujejo novo encikliko ali okrožno pismo v čast D. Mariji, kraljici sv. rožnega venca.

Nemško. Laški kralj se je s cesarjem Viljemom sešel v Homburgu pri velikih vojaških vajah. Kralja je spremljal vnanji minister Visconti. Pri obedu sta oba vladarja povdarjala potrebo evropskega miru.

Rusko. Ker je car obiskal Varšavo, zato bodo gotovo Poljaki zanaprej slobodnejše dihali. Vsi ruski časopisi iskreno pozdravljajo mir med Rusi in Poljaki. — Vlada uvede občno šolsko dolžnost, kolikor je sploh mogoče v tako velikanski državi.

Bolgarsko. Ministerskemu predsedniku Stojlovu se je zadnji čas sicer že precej majal stoliček; vendar še ostane v svoji službi; pač pa dobi štiri nove tovarišeministre.

Kreta. Admirali evropskih ladij so sklenili, da dne 16. septembra preneha blokada, vsled katere dozdej nobena grška ladija ni smela na Kreto. Tudi so admirali prosili guvernerja, naj razoroži vse ustaše in sploh vse nevojake.

Špansko. V Barceloni je anarhist Sampau ustrelil policijskega načelnika. Zato mu je vojno sodišče prisodilo 40 let ječe. — Na Kubi so zopet enkrat Španci premagali ustaše, če je res. Vlada s takimi poročili rada dela »korajžo«.

Azija. V Indiji še vedno vreje. Vsled tega je Anglija močno pomnožila topničastvo. Da se ustaja po Indiji širi, tega so krivi mohamedani, ki hočejo svojo srečo poskusiti v Aziji, kakor nekdanj Turki v Evropi.

Za poduk in kratek čas.

Kako obhajajo ogerski Slovenci primicijo.

Ogerski ali prekmurski Slovenci so kaj dobro, pridno in pobožno ljudstvo. O tem se je lahko vsakdo že prepričal, kdor je opazoval Prekmurce pri nas, kadar romajo k Sv. Trojici v Slov. goricah, v Šmarije ali pa v Celje. Še bolj se je lahko o tem prepričal, kdor je nekaj časa med njimi bival. Bil sem že večkrat med njimi v njih domovini in reči moram, da se je mojemu srcu to vrlo ljudstvo posebno prikupilo. Ni še dolgo tega, kar sem bil zadnjič med njimi. Bil sem na primiciji dobrega prijatelja in imel sem zopet lepo priliko jih natančneje spoznavati. Upam, da bo bralce »Slov. Gospodarja« zanimalo, ako jim podam popis te primicije, ki se je obhajala na ogersko-slovenski zemlji, tam, kjer sta pred dobrimi tisoč leti sv. brata Ciril in Metod tako blagonosno delovala, tam, kjer sedaj vladajo brezobzirni in brezverski Madjari, ki bi radi vsa nemadjarska ljudstva spravili pod svoj klobuk ter jim iztrgali iz srca ljubezen do sv. vere in do jezika materinskega.

Dan 25. julija 1897 je bil znamenit dan za občino Krajno ob štajarsko-ogerski meji in za celo župnijo tišinsko. Obhajal je namreč ta dan svojo veselo primicijo č. g. Jožef Klekl, novomašnik sombotelske škofije. V krasni, deloma že prenovljeni župni cerkvi v Tišini se je zbrala nešteta množica pobožnih prekmurskih Slovencev in Slovenk, da bi se udeležili prve presvete daritve svojega vrlega rojaka. Pridigoval mu je med ogerskimi Slovenci dobro poznani izvstni govornik, g. Jožef Bagáry, župnik martijanski.

Popoldne pa se je obhajala lepa versko-narodna slavnost na domu primicijantovem, kjer se je zbralo mnogo tamošnjih odličnih Slovencev duhovnih in posvetnih in priprostega ljudstva. Na potu tja je bilo postavljenih več slavolokov s slovenskimi napisi v madjarskem pravopisu, kakor: Bog zsvi novomesnika! — Blagoslovlen, ki pride vu iménu Goszpodnovem! Najlepši pa je stal pred rojstno hišo primicijantovo z napisom: Dnesz je vesinyeno zvelicsanye etoj hizsi! Tu je plapolola ogerska zastava, poleg nje pa tudi lepa slovenska trobojnica, ki je jasno pričala vsem, da tukaj

bivajo Slovenci, ki se še zavedajo svoje slovenske narodnosti. (Konec prih.)

Smešnica. Neki gospod se v dežju vozi v pokriti kočiji, ki pa je na vrhu imela precej luknjic. Zato se zadere nad kočijažem: »Vi, ali v vašo kočijo vedno curlja?« — »Ne, se odreže kočijaž, samo kadar dež gre.«

Razne stvari.

Domače. (Milostivi knezoško!) so se v ponedeljek vozili na Videm ob Savi, kjer so potem v torek posvetili novo krasno župnijsko cerkev sv. Ruperta. V torek zvečer pa so se mil. nadpastir zopet povrnili v Maribor.

(Č. g. lazaristi), ti neutrudljivi misijonarji med našim ljudstvom, se prih. nedeljo naselijo v Mariboru in sicer pri Sv. Jožetu, kamor prideta č. g. superijor Franc Javševc in č. g. Jožef Navinšek in trije bratje. Ob pol 10. uri bodo jih mil. knezoško slovesno umestili in predstavili vernikom.

(Shod volilcev) skličeta prihodnjo nedeljo, dne 12. septembra, državna poslanca vlč. g. dr. Lavoslav Gregorec in č. g. Jožef Žičkar na Slatini, v gostilnici g. Fr. Ogrizka. Pričakuje se prav obilno volilcev. Po shodu pa bode prosta zabava s tamburanjem in petjem.

(Dva nova Nemca v Vitanju.) Dobili smo iz Vitanja dopis, da sta se tam naselila klepar Suster od Sv. Jurja na južni železnici in sedlar Mandelc z Gorenjskega. Obadva sta čudno goreča Nemca. No, naj le živita od vitanjskih Nemcev! O tem bomo spregovorili, če ne bo miru, še resno besedo.

(Od Sv. Jurija v Slov. gor.) se nam piše, da je bil dne 29. avgusta v Malinskem vrhu mladi narodnjak in veleposestnik, g. Franc Krajnc, enoglasno za župana izvoljen. Tako je prav! Slovenci, le složno naprej!

(V zavodu šolskih sester v Mariboru), kjer imajo iste poleg šestrazredne dekliske šole in pripravnice zasebno žensko učiteljsko s pravico javnosti, začelo se bode šolsko leto 1897/98 dne 17. septembra s slovesno sv. mašo. Gojenke, ki na novo vstopijo, vpisovale se bodo dne 13. in 14. septembra. Vsprejemne in ponavljalne skušnje za učiteljske bodo dne 15. in 16. septembra.

(Premovanje) goveje živine — samo marijevdorskega plemena — za gornjo Savinjsko dolino bo dne 11. oktobra na Ljubnem.

(Ponesrečil) se je, vozeč se v duhovno pomoč v Luče, pater F. P. iz Nazarij. V veliko srečo je zadržalo drevo, da ni padel na najnevarnejšem kraju v prepadu. — Vse kliče, da cesta proti Lučam v gornji Savinjski dolini je potrebna popravila, le slavni deželni odbor ne sliši glasu vpijočih v puščavi.

(Velike vaje) z gasilnim orodjem so se vršile v nedeljo pri Sv. Frančišku v gornji Savinjski dolini; teh vaj so se udeležili prostovoljni gasilci iz Ljubnega, Gornjega grada in Rečice.

(Častnim občanom) v Solčavi je voljen za slovensko turistiko velezaslužni g. profesor dr. Janez Frischauf iz Gradca.

(V dijaško semenišče) so od 78 prošnikov bili na novo vsprejeti ti-le dijaki: Bezjak Franc od Sv. Urbana pri Ptujju, Čuš Fr. od Sv. Marjete niže Ptujja, Dobnik Feliks iz Doliča, Glonar Jožef od Sv. Barbare pri Vurbergu, Golob Mihael iz Šostanja, Goričan Anton od Sv. Tomaža, Hebar Anton od Velike Nedelje, Kozjek Jakob od Sv. Lovrenca v Puščavi, Lapuh Janez iz Brezic, Močnik Fr. iz Negove, Pirnat Jožef iz Šmartna pri